

ARBEJDSMILJØ 17. september 2020

DEBATINDLÆG

Bedre arbejdsmiljø betaler sig – bare ikke i Finansministeriets regnemaskine

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Der er andre veje til velstand end lavere skatter og ydelser. Bedre arbejdsmiljø og mindre sygefravær er gode eksempler.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

I den offentlige debat har mange et mål om at *øge arbejdsudbuddet*. Det er det økonomiske begreb for den samlede tid, vi danskere ønsker at arbejde.

Jo mere vi arbejder, jo mere velstand skabes. Derfor er et højere arbejdsudbud et middel til at opnå mere velstand i vores samfund.

Desværre har fokus gennem mange år været på at øge arbejdsudbuddet ved at sænke offentlige udgifter til overførselsmodtagere.

Jo mindre attraktivt det er at være på overførselsindkomst, jo mere sandsynligt er det, at man vil vælge at stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet i stedet for. Det siger den økonomiske teori i hvert fald. Det kaldes en adfærdseffekt.

Finansministeriet regner i sine modeller i dag ikke kun med den besparelse, der kommer ved, at ydelserne nu er lavere. Der er også en indirekte – såkaldt dynamisk – effekt ved, at færre vil være på overførselsindkomst, fordi nogle kommer i arbejde, når ydelserne forringes.

Gennem mange år er der blevet gennemført reformer, som for eksempel har øget arbejdsudbuddet gennem kontanthjælpsloftet, udfasningen af efterlønnen og kortere dagpengeperiode.

Men de lavthængende frugter er nu plukket, og det vil være at spille hasard med velfærdssamfundet at gøre hullerne i sikkerhedsnettet under de arbejdsløse endnu større.

Derfor er det tid til at overveje nye muligheder for at øge arbejdsudbuddet og dermed gøre samfundskagen større.

Mindre sygefravær er godt for velstanden

I stedet for at skære i ydelserne kan man investere sig til et højere og bedre arbejdsudbud. Et sted at kigge hen kunne være arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser.

I AE har vi tidligere vist, at [hårdt fysisk og psykisk arbejdsmiljø øger risikoen for at komme på både sygedagpenge og førtidspension](#). Samtidig har seniorer med hårdt fysisk arbejdsmiljø en uges mere sygefravær årligt end andre jævnaldrende.

Et godt arbejdsmiljø betyder på kort sigt færre sygedage blandt de ansatte. På langt sigt betyder det mindre nedslidning, og flere lønmodtagere kan dermed blive længere på arbejdsmarkedet. Det vil have

en positiv betydning for samfundsøkonomien.

Hvis man forbedrer arbejdsmiljøet ved for eksempel at øge bevillingerne til Arbejdstilsynet, er der selvfølgelig en udgift. Det er den direkte effekt. Men hvis et stærkere tilsyn betyder, at arbejdsmiljøet forbedres, vil de offentlige udgifter til sygedagpenge og på længere sigt førtidspension falde. Det er den dynamiske effekt af at investere i et bedre arbejdsmiljø.

Problemet er bare, at den dynamiske effekt af en offentlig udgift til bedre arbejdsmiljø i dag ikke indregnes i Finansministeriets regnemodel. Det skyldes formentlig, at effektens størrelse er dårligere dokumenteret end for eksempel effekterne af lavere offentlige ydelser eller skatter. Det bør der laves om på.

Gang på gang skar den borgerlige regering i 2010'erne i bevillingerne til Arbejdstilsynet. Det er den gale vej at gå, hvis man vil sørge for, at alle lønmodtagere i Danmark har et ordentligt arbejdsmiljø.

Vil man spare på offentlige udgifter og øge arbejdsudbuddet på én gang, kan det betale sig at sikre et godt arbejdsmiljø. Bedre arbejdsmiljø vil betyde færre sygedage, færre på sygedagpenge og færre på førtidspension på sigt. Og samtidig vil flere kunne arbejde mere.

En hindring på vejen er dog, at de dynamiske effekter af et forbedret arbejdsmiljø indtil nu ikke har været belyst. Der er dog ingen tvivl om, at effekten findes – det er udelukkende et spørgsmål om, hvor stor den er.

Man siger, at penge sparet er penge tjent. Når det gælder besparelser på Arbejdstilsynet, er det modsatte nærmere tilfældet. Penge sparet kan ende som en stor udgift, fordi et dårligt arbejdsmiljø kan ende med at blive dyrt for samfundet.

Bragt af A4 Medier den 17. september 2020